

WOJEWODA MAZOWIECKI

LEX-R.4131.3.2014.MN

Warszawa, dnia 28 stycznia 2014 r.

*Rada Gminy i Miasta Przysucha
Plac Kolberga 11
26-400 Przysucha*

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 594, poz.645 i poz. 1318)

stwierdzam nieważność :

uchwały Rady Gminy i Miasta w Przysusze z dnia 19 grudnia 2013 r. Nr XXIX/201/2013 w sprawie upoważnienia do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji, prowadzenia postępowania i wydawania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz przekazywania do biura informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego.

Uzasadnienie

Rada Gminy i Miasta w Przysusze w dniu 19 grudnia 2013 r. podjęła wskazaną wyżej uchwałę, podając jako podstawę prawną podjęcia art.39 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Zgodnie z powyższym przepisem art.39 ustawy o samorządzie gminnym :

Art. 39. 1. Decyzje w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej wydaje wójt, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Wójt może upoważnić swoich zastępców lub innych pracowników urzędu gminy do wydawania decyzji administracyjnych, o których mowa w ust. 1, w imieniu wójta.

3. (uchylony).

4. Do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej rada gminy może upoważnić również organ wykonawczy jednostki pomocniczej oraz organy jednostek i podmiotów, o których mowa w art. 9 ust. 1.

5. Od decyzji wydanej przez wójta lub organ, o którym mowa w ust. 4, służy odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Rada Gminy Przysucha wydając uchwałę uznała, że zgodnie z cytowanym art.39 ust.4 może upoważnić organ wykonawczy gminy do wykonywania zadań określonych w tytule uchwały. Stanowisko takie jest niezgodne z obowiązującym prawem. W wyroku z dnia 11 stycznia 2011 roku w sprawie I OSK 1209/09 Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził, że przepis art. 12 ust.2 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 roku poz. 1228 z późn. zm.) stanowi lex specialis w stosunku do art. 39 ust.4 u o.s.g i wyłącza w uregulowanym zakresie jego stosowanie. Ponadto w pozostałym zakresie co do spraw wynikających z ustawy- co do spraw organu właściwego dłużnika oraz w zakresie spraw o umarzaniu należności brak jest możliwości zastosowania art. 39 ust.4 ustawy o samorządzie gminnym.

Naczelny Sąd Administracyjny w przytoczonym wyżej wyroku w sposób jednoznaczny stanął na stanowisku, że uchwała podjęta na podstawie art. 39 ust.4 ustawy o samorządzie gminnym, a dotycząca zakresu spraw wskazanych w analizowanej uchwale Rady Gminy Przysucha, w sposób jednoznaczny narusza prawo:

„zgodnie z definicją legalną zawartą w art. 2 pkt 9 ustawy o pomocy osobom ubiegającym się o alimenty, organem właściwym dłużnika jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Organem właściwym wierzyciela jest natomiast wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej (art. 2 pkt 10 ustawy).

W ustawie uregulowano zagadnienia związane z udzielaniem upoważnień do wykonywania zadań w niej określonych i wskazano zakres tych upoważnień. I tak w myśl art. 4 ust. 3 ustawy do przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego są uprawnieni upoważnieni pracownicy organu właściwego dłużnika. Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej

lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. Z kolei art. 12 ust. 2 tej ustawy stanowi, że organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 (prowadzenie postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego), a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Organ właściwy dłużnika poza czynnościami wskazanymi w art. 4 ust. 1, do wykonywania których są uprawnieni upoważnieni pracownicy organu właściwego dłużnika oraz mogą być upoważnione przez organ właściwy inne podmioty wskazane w art. 4 ust. 3, obowiązany jest również do wykonywania czynności wymienionych w art. 3 ust. 7 i 8, art. 5 ust. 1, 2, 3 i 6, art. 6, art. 7 ust. 1, art. 22 ust. 1, art. 31 ust. 4 ustawy oraz do wydawania decyzji o umarzeniu należności (art. 30 ust. 1), o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 ustawy. Słusznie Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał, że rada gminy nie może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia wskazanych spraw, ani do wydawania decyzji administracyjnych, o których mowa w art. 30 ust. 1 i 3 ustawy.

Jak słusznie stwierdził Sąd w zaskarżonym wyroku wskazane wcześniej przepisy art. 4 ust. 3 i art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowią *lex specialis* w stosunku do art. 39 ust. 4 u.s.g. i wyłączają w uregulowanym w nich zakresie jego stosowanie. Również w pozostałym zakresie co do spraw wynikających z omawianej ustawy - to jest w odniesieniu do czynności organu właściwego dłużnika, które nie zostały objęte art. 4 ust. 3 ustawy, a także co do wydawania decyzji o umarzeniu należności (art. 30 ust. 1) prawidłowo uznano, że brak jest możliwości zastosowania art. 39 ust. 4 u.s.g.

Niezależnie od tego, że wspomniane wcześniej czynności organu właściwego dłużnika, nieobjęte art. 4 ust. 3 ustawy, mają w większości charakter materialno-techniczny, a więc nie mieszczą się w pojęciu "załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej", o którym mowa w art. 39 ust. 4 u.s.g., to przede wszystkim stwierdzić trzeba, jak słusznie podniesiono w zaskarżonym wyroku, że regulacja zawarta w art. 2 pkt 9 i 10 ustawy o pomocy osobom ubiegającym się o alimenty wyznaczyła w sposób jednoznaczny organy właściwe w sprawach w niej uregulowanych. Dlatego należy podzielić wyrażony tam pogląd, że skoro ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów precyzuje zarówno organ właściwy jak i zakres spraw, które mogą być przekazane kierownikowi ośrodka pomocy społecznej, to rada gminy nie może zastępować tego organu ani rozszerzać tego zakresu

spraw, co wynika z obowiązującego w prawie administracyjnym zakazu domniemania kompetencji.

Według art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej "Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa". Z konstytucyjnej zasady praworządności wypływa dla organów administracji publicznej obowiązek przestrzegania przepisów o właściwości, co oznacza, że mogą one podejmować działania prawne tylko w zakresie przyznanej im kompetencji. Organy mogą przekazać kompetencje tylko wówczas, gdy tak stanowi przepis prawa, niedopuszczalne jest przekazanie kompetencji, gdy przepis prawa taką możliwość wyłącza, jak i poza wyznaczony zakres przekazania.

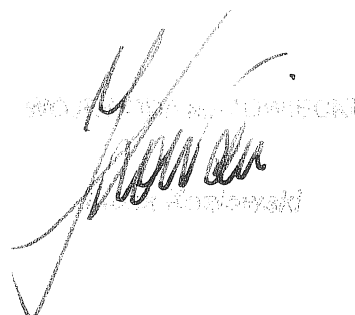
Jeżeli w regulacji materialnego prawa administracyjnego wyznaczony jest zakres przekazania kompetencji, organ właściwy do przekazania kompetencji, forma ich przekazania, wyłączona jest regulacja przekazania kompetencji w przepisach prawa ustrojowego. Takie stanowisko, które skład orzekający w sprawie podziela, wyraził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 5 stycznia 2010 r. (sygn. akt I OSK 948/09, niepublikowany)."

Pomimo faktu iż z art. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wykreślono ustęp 3, to w pozostałym zakresie powyższe ustalenia Sądu zachowują swoją aktualność. Wynika to przede wszystkim z faktu, że nadal obowiązują artykuły 2 pkt.9 i 10 oraz art. 12 wskazanej ustawy.

W związku z powyższym uchwały nie można uznać za zgodną z obowiązującym porządkiem prawnym co czyni zasadnym stwierdzenie jej nieważności.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Radzie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia wnoszona za moim pośrednictwem

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem, z dniem jego doręczenia.

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubuskiego